

Kính thưa Thầy và các Thầy Cô!

Chúng con xin phép chia sẻ một số nội dung chính mà chúng con ghi chép trong bài Thầy Vọng Tây giảng từ 4h50' đến 6h00', sáng Chủ Nhật, ngày 11/05/2025.

PHẬT HỌC THƯỜNG THỨC

Bài 070: Cha mẹ và thầy cô

Quan hệ giữa cha mẹ và thầy cô trong xã hội hiện đại này đang diễn ra thế nào? Cha mẹ có kính trọng không hay chỉ xem thầy cô như một mối giao thương. Họ bỏ tiền ra và thầy cô phải dạy. Nếu thầy cô dạy không tốt thì cha mẹ có hình thức xử phạt thầy cô. Gần đây có hiện tượng phụ huynh vào trường đánh cô giáo trước mặt học sinh. Cha mẹ mà đối đãi với thầy cô như vậy thì con cái làm học trò sẽ không biết kính trọng thầy cô.

Trong bài học trên “*Con đường dẫn đến hạnh phúc nhân sinh*”, thầy Thái từng hỏi rằng sinh viên đại học mà không biết kính trọng thầy cô và cha mẹ, có được xem là tri thức không? Vừa rồi trên cộng đồng mạng có hai thanh niên xỉ vả, xúc phạm đến các bậc lão thành, phải chăng chúng cho rằng mình ở vị trí cao, gia đình cha mẹ giàu có nên có quyền như vậy hay sao? Đây là điều vô cùng nhứt nhối! Vì sao có vấn đề như vậy? Chắc chắn đều là từ cha mẹ! Trên Kinh Vô Lượng Thọ có nói: “*Người trước không dạy thì đừng trách người sau*”. Ngày nay, người lớn có dạy đi chăng nữa thì lại dạy cho chúng tham sân si, ngạo mạn. Chúng ngày ngày chìm đắm trong ý niệm hưởng thụ năm dục sáu trần, trong ảo danh ảo vọng, để rồi chúng trở thành những con người đáng sợ.

Chúng ta cùng xem cuốn “*Những tấm gương đức hạnh Việt Nam*” thì thấy trong đó, chẳng ai là người ngạo mạn, tự tư tự lợi mà tất cả đều là hy sinh phụng hiến, đều luôn nghĩ đến quốc gia, dân tộc và người khác. Cho nên người làm cha mẹ phải luôn thận trọng, không để tình cảm yêu thương mù quáng làm mờ đi lí trí. Cha mẹ phải biết hi sinh phụng hiến, biết gạt bỏ tình riêng để lo cho sự nghiệp của con mình, đưa chúng đến những nơi tốt, gần người hiền thiện có đạo đức để học tập. Việc này rất khó, vì cha mẹ thường yêu thương mù quáng, cho đến khi con trẻ đền đáp bằng sự phản nghịch, đối xử bất hiếu, đánh mắng chửi lại thì cha mẹ chỉ ở đó mà tức tối.

Ngày xưa, thầy cô là những tú tài nghèo mà sống thanh cao. Còn ngày nay, thầy cô rất giàu sang. Chính tôi chứng kiến, sau ngày lễ 20 tháng 11, có một cô giáo ra về trở đầy một xe là hoa và quà. Đây là hình ảnh không đẹp! Cho nên khi hình thành Hệ thống Giáo dục Khai Minh Đức, tôi không muốn có chuyện trao đổi nhận quà như vậy. Hòa Thượng khẳng định rằng nhận ân huệ là bán tự do. Những ân huệ của phụ huynh không từ tâm chân thành, họ tặng quà là để thầy cô quan tâm đặc biệt đến con cái của họ. Nếu không quan tâm như ý họ muốn thì người làm thầy cô muốn trả lại quà cũng không được.

Từ rất lâu, thầy cô giáo trong Hệ thống Khai Minh Đức đã không nhận quà, luôn được các phụ huynh kính trọng! Đây là niềm vui nhưng cũng là trăn trở đối với tôi. Quà, phẩm vật hay đồng tiền một khi đã nhận thì không còn an tâm. Không nhận thì tâm mới an, có thể ngẩng cao đầu. Mặt khác, chúng ta phải biết cho đi càng nhiều càng tốt mà không nhận lại thì người khác mới kính sợ. Người giàu có sợ nhất là người không tiêu tiền của họ và ghét nhất là người tiêu tiền của họ.

Hòa Thượng nói: ***“Thầy cô giáo ngày xưa là những tú tài nghèo, không có tiền nhưng xã hội đặt cho họ địa vị rất cao. Thậm chí, trong bất cứ trường hợp nào như tại các buổi họp, yến tiệc, người chủ tọa nhất định phải là thầy giáo nghèo. Vì sao? Vì người xưa tôn trọng văn hóa, tôn trọng đạo đức, tôn trọng luân lý, tôn trọng học thuật. Những việc này từ nhỏ đã được dạy một cách nghiêm khắc.”***

Không giống như hiện nay, người có địa vị cao hoặc có nhiều tiền mới được làm chủ tọa. Hòa Thượng từng nói người ta còn tổ chức đấu giá cho người thấp cây nhang đầu tiên, đó là người trả nhiều tiền nhất. Người chủ tọa phải là người có đức hạnh, thì họ mới có thể dẫn dắt được nhiều người thông qua tấm gương của chính mình.

Trong gia tộc hoặc thôn xóm của chúng ta thì người chủ tế, hoặc chủ tọa phải là người có đức hạnh. Có như vậy, thuần phong mỹ tục mới được duy trì. Khi con người chỉ trọng tiền tệ và coi thường chuẩn mực đạo đức thì thuần phong mỹ tục sẽ không còn. Nếu xem trọng tiền tài thì tất cả mọi người cũng tranh nhau để có tiền tài, để có tiếng nói trong gia tộc. Mặt khác, nếu tôn trọng văn hóa đạo đức thì tất cả mọi người trong gia tộc cũng sẽ chú trọng việc này. Đây là một sự nhắc nhở hết sức thiết thực để chúng ta phản tỉnh. Dần dần xã hội đang đi ngược lại với xu hướng của người xưa. Xem trọng địa vị và tiền tài là sai rồi! Khi con người không xem trọng tiền tài địa vị thì cả gia tộc sẽ không ảo danh ảo vọng.

Người không tu học, có nhiều tiền chỉ là để thỏa mãn năm dục sáu trần, cho nên ít đi một chút tiền tài, có phải là sẽ thanh cao hơn, sẽ tự tại hơn. Từ rất lâu, tôi lựa chọn cách giáo dục khác với người khác. Các bài giảng tôi đưa lên mạng, ai học thì học mà không thì thôi. Chẳng ai sắp xếp hay trả tiền tôi một giờ là bao nhiêu, kết quả là tôi có được niềm vui gấp ngàn lần việc từ những người học trò học tập thành công nói lời tri ân. Một người học trò của tôi đã 70 tuổi, gặp thầy là lễ lạy và nói rằng: ***“Cuộc đời này mà không gặp thầy là một sự tiếc nuối. Hôm nay gặp được thầy rồi, có chết cũng mãn nguyện! Con đã nguyện là học đủ 100 bài là sẽ đi tìm thầy.”*** Học trò xin giáo trình là tôi tặng miễn phí cho họ, kèm theo câu: ***“Chúc bạn thành công”***. Giáo trình mà bán thì đâu còn ân nghĩa, đạo nghĩa. Chúng ta là thầy cô giáo không nên đánh mất đi giá trị của mình.

Các thầy cô ở Hệ thống Khai Minh Đức đều được phụ huynh kính trọng. Khi nhập học, tất cả phụ huynh cùng tham dự buổi lễ gửi con. Các phụ huynh đều cúi đầu 90 độ.

Mức độ kính trọng của phụ huynh mỗi ngày một cao hơn khi họ đã có được lợi ích từ những năm tháng gần gũi với nhà trường.

Bài học hôm nay, Hòa Thượng giải thích rất rõ, vì sao người xưa xem trọng các thầy cô giáo? Vì người ta tôn trọng văn hóa, đạo đức, luân lí, học thuật. Người ngày nay lại xem trọng tiền và địa vị, những thứ chỉ là nước chảy hoa rơi, nước lúc dâng cao, lúc lại sạt đáy. Người có đức hạnh thì con cháu nhiều đời vẫn được nương nhờ. Người xưa nói: *“Để tiền lại cho con chắc gì con đã giữ được, để sách lại cho con chắc gì con đã đọc và để âm đức lại cho con thì đời đời con cháu ảm no”*. Lời dạy của người xưa từng chữ có ý nghĩa rất sâu sắc. Con cái ra đường mà được người giúp đỡ thì thường được khen là cha mẹ có tu, ông bà có phước.

Hòa Thượng nói: *“Vì sao ngày nay học trò không kính trọng lão sư? Vì cha mẹ không kính trọng lão sư! Cha mẹ đến trường xem thầy cô như một mối giao thương. Đây là bạn mua bán tri thức. Thầy cô giáo là bán tri thức còn phụ huynh là khách hàng. Họ bỏ tiền ra thì các thầy cô phải làm cho tốt. Nếu học sinh không vừa lòng, trở về nhà mách với gia trưởng thì gia trưởng còn quở trách và trừng phạt lão sư. Làm thầy cô ngày nay mà trừng phạt học sinh còn bị tố cáo. Bạn nghĩ xem làm thầy cô như vậy thì làm sao dạy tốt được?”*

“Ngày trước, thầy cô trừng phạt đối với học trò thường sẽ không nhẹ đâu, như phạt quỳ, khế vào bàn tay. Chính tôi hồi nhỏ đã từng bị phạt như vậy. Ngày xưa, khi bị trừng phạt mà cha mẹ thấy được mặt khó coi, thấy biểu hiện nhỏ như vậy mà biết là bị thầy phạt thì ngày hôm sau, cha mẹ nhất định sắm lễ vật dẫn con đến trước mặt thầy, tặng lễ vật và còn xin lỗi thầy. Phong khí này, ngày nay không có, vậy trẻ nhỏ làm sao dạy được.”

“Trong tam học Giới Định Tuệ của nhà Phật thì điều đầu tiên là Giới. Giới chính là chuẩn mực, là quy củ, nhất định phải tuân thủ các chuẩn mực và quy củ. Cha mẹ trong gia đình yêu thương con cái, nên nếu con cái phạm sai lầm thì cha mẹ phải xử phạt. Nếu cha mẹ xử phạt thì ông bà lúc đó phải tránh mặt để chúng biết sự nghiêm khắc của cha mẹ.”

Ngày đầu tiên Hòa Thượng được cha đưa đi học thì người cha đã đánh lễ rất nghiêm túc Không Lão Phu Tử và thầy giáo, sau đó gửi con với thầy mong thầy tùy tiện quản giáo. Người đời cho rằng họ đã trả tiền thì những người làm thầy cô phải dạy dỗ tốt con họ. Lời chỉ dạy của Hòa Thượng đã cách đây 40 năm, đến nay chúng ta được học tập và thấy hoàn toàn phù hợp với đời sống hiện nay.

Gần đây trên mạng rộ lên chuyện hai sinh viên xúc phạm tới những nhà lão thành cách mạng. Cộng đồng mạng hết sức bức xúc và yêu cầu chấn chỉnh lại đạo đức đối với sinh viên. Đạo đức phải cắm gốc ở tuổi vàng mầm non, cắm gốc sự tri ân báo ân chứ không chỉ ở độ tuổi sinh viên. Các cháu trường mầm non của Hệ Thống chúng ta được

chào cờ vào buổi sáng thứ Hai đầu tuần. Đó là cách chúng ta giáo dục các con, truyền cảm xúc cho các con. Từ nhỏ các con đã được dạy thì sẽ tạc ghi trong lòng. Người xưa nói: “*Dạy con từ thuở còn thơ*” còn nếu ở tuổi sinh viên mới chân chính đạo đức thì đã muộn rồi.

Nơi để xe của trường đại học có câu: “*Xe để đúng chỗ*”, “*Đi nhẹ nói khẽ*”. Những điều này đã được chúng ta đã dạy các con mầm non. Việc nhỏ như cầm chiếc khăn để lau như thế nào, xếp sắp mọi thứ ra sao đều đã được dạy. Bản thân tôi mọi thứ đều sử dụng tay trái, tuy nhiên, lúc nhỏ đi học trường làng, được thầy cô giáo nắn để có thể cầm bút tay phải. Thầy phạt rất đau nhưng không bao giờ nói với cha mẹ vì cha mẹ và thầy giáo là một. Đi học mà để thầy phạt thì về nhà, cha mẹ biết, cha mẹ đánh tiếp. Cha mẹ thời nay nên học tập người xưa khi con cái bị thầy cô trách phạt thì mang quà đến tặng thầy cô, cảm ơn thầy cô đã tận tâm quản giáo. Thầy cô tuy đánh nhưng không dùng tâm ác mà là tâm dạy bảo ân cần đối với học trò. Bản thân tôi, không mang tâm hận các thầy cô, rất lâu về trước, tôi muốn quay trở lại nơi học trước đây nhưng mọi thứ đã thay đổi, các thầy cô cũng không còn.

Hòa Thượng khẳng định người làm cha mẹ yêu thương con cái thì khi con cái phạm sai lầm, cha mẹ cần xử phạt, lúc này, ông bà nên tránh mặt vì nếu không, con cái sẽ hướng về ông bà mà cầu viện binh. Ngược lại, khi ông bà xử phạt thì cha mẹ phải tránh mặt để chúng biết sự nghiêm khắc của ông bà. Bài học hôm nay Hòa Thượng nhắc cha mẹ và thầy cô phải như thế nào để giáo dục thế hệ sau chuẩn mực./.

Nam Mô A Di Đà Phật

Chúng con xin tùy hỷ công đức của Thầy và tất cả các Thầy Cô!

Nội dung chúng con ghi chép lời giảng của Thầy có thể còn sai lầm và thiếu sót. Kính mong Thầy và các Thầy Cô lượng thứ, chỉ bảo và đóng góp ý kiến để tài liệu học tập mang lại lợi ích cho mọi người!